



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK**

**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Tiché a soudců JUDr. Václavy Vrecionové a JUDr. Dušana Strýčka v právní věci žalobkyně **L ■■■ M ■■■**, nar. ■■■ bytem ■■■ zastoupené JUDr. Tomášem Najmanem, advokátem se sídlem v Kolíně 1, Karliny Světlé 150, proti žalovaným **1) P ■■■ V ■■■** nar. ■■■ bytem ■■■, **2) V ■■■ V ■■■** nar. 9 ■■■ bytem ■■■, zastoupeným JUDr. Bedřem Tomáškem, advokátem se sídlem v Kolíně II, Politických vězňů 27 a **3) České pojišťovně, a.s.** se sídlem v Praze 1, Spálená 75/16, IČ 45272956, **o náhradu škody**, o odvolání třetího žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 7.10. 2008, č.j. 9 C 17/2006-206, **t a k t o :**

**I. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadené části p o t v r z u j e .**

**II. Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení 161.631,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Tomáše Najmana.**

**O d ů v o d n ě n í :**

Rozsudkem ze dne 7.10. 2008, č.j. 9 C 17/2006-206 uložil soud prvního stupně žalovaným povinnost zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni částku 4.812.000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.), pokud se žalobkyně domáhala zaplacení dalších 1.200.000,- Kč, byla žaloba zamítnuta (výrok II.). Současně soud prvního stupně uložil žalovaným povinnost zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 175.473,- Kč v zákonné třidenní lhůtě k rukám jejího právního zástupce (výrok III.). Žalovaným byla dále uložena povinnost zaplatit společně a nerozdílně České republice náhradu nákladů řízení v částce 17.784,- Kč na účet Okresního soudu v Kolíně (výrok IV.) a soudní poplatek v částce 192.480,- Kč, rovněž na účet Okresního soudu v Kolíně v zákonné třidenní lhůtě (výrok V.). Již mezitímním rozsudkem ve věci vydaným bylo rozhodnuto, že nárok na náhradu škody je zcela opodstatněný. V této části řízení soud

prvního stupně rozhodl o výši tohoto nároku, když přiznaná částka představuje náhradu za ztížení společenského uplatnění žalobkyně zvýšenou podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. na desetinásobek základního bodového ohodnocení.

Proti vyhovujícímu výroku tohoto rozsudku a výrobkům na něm závislým podal včas odvolání třetí žalovaný. Poukazoval na to, že nesouhlasí s bodovým ohodnocením ztížení společenského uplatnění pokud jde o pravou dolní končetinu. Správně mělo činit pouze 1400 bodů, neboť žalobkyně měla nohu amputovanou pod kolenem. Rovněž nesouhlasí s tím, že v oblasti psychického odškodnění bylo bodové ohodnocení stanoveno položkou 016 v plné výši 1500 bodů. Rozmezí bodového ohodnocení u této položky se pohybuje od 500 do 1500, nejvyšší hodnocení náleží za ty nejtěžší psychické stavy, kdy stav pacienta už nemůže být horší, je nezbytná ústavní péče a podobně. Takový stav u žalobkyně ale není. Odvolatel dále nesouhlasí s tím, že soud prvního stupně provedl odškodnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb.. Především znalci neprovedli zvýšení podle § 6 této vyhlášky, a již proto není možno pak provést odškodnění podle § 7 odst. 3 této vyhlášky. Navíc soud prvního stupně zvýšil náhradu za ztížení společenského uplatnění na desetinásobek základního bodového ohodnocení, což je zcela v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu České republiky. Takové zvýšení není v daném případě namístě. Žalobkyně před úrazem neprováděla žádnou mimořádnou činnost, kterou v současné době vykonávat nemůže. Soud prvního stupně takovéto zvýšení zdůvodnil pouze obecnými pojednáními o hodnotě lidského života, což podle odvolatele nestačí. Rozhodně důvodem pro takové zvýšení nemůže být skutečnost, že manžel žalobkyně nepracuje proto, aby mohl o žalobkyni pečovat, neboť se bez jeho péče neobejde. Navrhl, aby byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení při němž by bylo dokazování doplněno novým znaleckým posudkem ke zjištění bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění.

Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalované zdůraznila, že znalci opakovaně ohodnotili ztížení společenského uplatnění žalobkyně položkou č. 016 v rozsahu 1500 bodů. Takto bylo ohodnocení stanoveného nejenom znaleckým posudkem MUDr. Volkové, ale i revizním znaleckým posudkem. Za této situace není na místě o stanovené výši bodového ohodnocení pochybovat. Soud prvního stupně správně přiznal žalobkyni desetinásobek náhrady za ztížení společenského uplatnění a své rozhodnutí přesvědčivě v rozsudku zdůvodnil. Soud správně popsal skutkový stav týkající se omezení žalobkyně, a zabýval se správně i vývojem právní praxe při odškodňování újmy na zdraví a životě. Správně dovodil, že odškodnění za ztížení společenského uplatnění žalobkyně bez zvýšení podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. by bylo zcela neodpovídající následkům, které žalobkyni vznikly žalobkyně ponese je po celý zbytek života. Navrhla potvrzení rozsudku v napadené části.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odstavec 1 a 5 občanského soudního řádu (zák. č. 99/1963 Sb.) ve znění účinném v době vydání tohoto rozsudku (dále jen o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Odvolatel uplatnil v odvolání přípustné odvolací důvody ve smyslu ustanovení § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř..

Odvoláním nebyl napaden zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně (výrok II.), který tak samostatně nabyl právní moci. Odvolací soud přezkoumal pouze vyhovující výrok rozsudku (výrok I.) a závislé výroky.

Soud prvního stupně ve věci nejprve vydal mezitímní rozsudek dne 23.5. 2006, č.j. 9 C 17/2006-49, kterým vyslovil, že základ žalobního nároku je opodstatněný a že o výši nároku a náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí. Tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 14.2. 2007, č.j. 25 Co 10/2007-80 když jím bylo upřesněno, že základ žalobního nároku je opodstatněný zcela. Odvolací soud na tomto místě pouze stručně rekapituluje skutkové a právní závěry, které učinily soudy v tomto mezitímním rozsudku:

Dne 14. 1. 2004 okolo 7.05 hod za tmy na dobře známém rovném úseku vozovky v obci Ohrada srazil první žalovaný jako řidič vozidla státní poznávací značky [REDAKCE], jehož vlastníkem byl druhý žalovaný, na přechodu pro chodce žalobkyni. Žalobkyně na přechod vstoupila spolu se svým synem v okamžiku, kdy vozidlo nebylo blíže než 46 m od přechodu, překonala jeden jízdní pruh a sražena byla asi 1 m od středové dělicí čáry v dalším jízdním pruhu. Vozidlo se k přechodu přibližovalo rychlostí 55 km/hod a touto rychlostí žalobkyni srazilo. Brzdit první žalovaný začal až po nárazu, první žalovaný chodce na přechodu neviděl, neboť sledoval pouze svůj jízdní pruh. Druhý žalovaný měl uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem svého vozidla s třetím žalovaným. Žalobkyně při nehodě utrpěla mnohočetné zlomeniny žeber, zlomeninu páneve, zlomeninu pažní kosti nitrokloubní, otevřenou tříštivou zlomeninu pravého bérce s přetětím podkolení tepny i žíly v důsledku čehož bylo nutno nohu amputovat, kontuzi plic a ledviny, rupturu jater, žlučníku a další zranění.

Výše uvedeným mezitímním rozsudkem bylo pravomocně rozhodnuto, že žalovaní za vzniklou škodu odpovídají. První žalovaný jako řidič vozidla odpovídá za škodu podle § 420 občanského zákoníku (dále jen o.z.), neboť se dopustil protiprávního úkonu (porušil § 5 odstavec 1 písmeno h) zákona č. 361/2000 Sb.). Prokázáno dále bylo, že žalobkyni vznikla škoda na zdraví. Mezi touto škodou a protiprávním úkonem žalovaného je příčinná souvislost, neboť žalovaný tím, že porušil své povinnosti řidiče a neumožnil žalobkyni bezpečný přechod silnice po přechodu pro chodce, způsobil dopravní nehodu při níž byla žalobkyně zraněna a vznikla jí tím škoda. První žalovaný tedy odpovídá za vzniklou škodu podle výše citovaného ustanovení, a to zcela, neboť nebylo shledáno, že by žalobkyně porušila nějakou povinnost chodce podle příslušného zákona. Jako provozovatel vozidla, kterým byla žalobkyně způsobena škoda, odpovídá druhý žalovaný za vzniklou škodu podle § 427 o.z. Žalobkyně jako poškozená uplatnila podanou žalobou svůj nárok i u pojistitele druhého žalovaného ve smyslu § 9 zákona č. 168/1999 Sb.. Vzhledem k tomu, že vozidlem, které bylo pojištěno smlouvou uzavřenou mezi druhým žalovaným a třetím žalovaným, byla způsobena škoda, je dána v projednávané věci i pasivní legitimace třetího žalovaného. Všichni žalovaní pak odpovídají za vzniklou škodu společně a nerozdílně podle § 438 odstavec 1 o.z.. Tímto rozsudkem bylo rovněž rozhodnuto, že nárok žalobkyně není promlčen.

Žalobkyně se původně domáhala svou žalobou více nároků, a to bolestného, náhrady za ztížení společenského uplatnění, ztráty na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a věcné škody. Kromě náhrady za ztížení společenského uplatnění byly po podání žaloby ostatní nároky (na bolestné, ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a věcná škoda s výjimkou částky 4.088,- Kč) uspokojeny. Vzhledem k tomu, že tyto nároky byly v průběhu řízení uspokojeny, vzala žalobkyně v průběhu řízení před soudem prvního stupně, potud jde o ně, žalobu zpět. Předmětem řízení před soudem prvního stupně tedy poté zůstala jen náhrada za ztížení společenského žalobkyně, která byla žádána v částce 6.012.000,- Kč.

K otázce výše ztížení společenského uplatnění žalobkyně zjistil soud prvního stupně z lékařského posudku z oboru ortopedie, že poškození lokte bylo ohodnoceno podle položky č. 1060 300 body, omezení hybnosti kyčle podle položky č. 1370 hodnotou 800 bodů, deformita stehenní kosti podle položky č. 135 hodnotou 400 bodů, ztráta dolní končetiny v bérce podle položky č. 1430 hodnotou 1000 bodů a omezení hybnosti kolene položkou č. 1390 hodnotou 800 bodů. Trvalé následky psychiatrického charakteru byly ohodnoceny podle položky č. 016 - vážná duševní porucha vzniklá působením otřesných zážitků 1500 bodů a potíže po těžkých zraněních jiných částí těla podle položky č. 017 210 bodů. Žalobkyně je od úrazu plně invalidní, po amputaci pravé nohy nosí protézu, přičemž se jí na pahýlu dělají puchýře. Chodit může pouze pomocí francouzských holí, zraněnou nohu odlehčuje, a to i kvůli tomu, že v pravé kyčli má v důsledku úrazu artrózu, přičemž totální endoprotézu kyčelního kloubu zatím nelze po úrazu způsobeném nehodou provést. Před nehodou se starala o rodinu, vykonávala všechny domácí práce, pečovala o zahrádku, mohla být zaměstnána (pracovala jako pečovatelka), jezdila na kole i autem. Ve volném čase jezdila s rodinou na výlety na kole, navštěvovali zámky a hrady, několikrát byli na dovolené u moře, v zimě bruslila na rybníku, chodila do kina a divadla, na plesy. Po nehodě nemůže vykonávat téměř žádné domácí práce, o domácnost pečuje manžel. Pro bolesti nevydrží sedět, takže nemůže vykonávat ani práce u nichž se sedí. Ze stejného důvodu nemůže ani do kina nebo divadla. Nemůže jezdit na kole, řídit auto. Nemůže ani na dovolenou k moři, neboť do moře musí bez protézy a v takovém případě jí musí někdo pomoci a navíc se stydí. Trvale užívá léky a z toho má zažívací potíže. Žalobkyně má problémy i při sebeobsluze, některé hygienické úkony nemůže zvládnout bez pomoci jiné osoby. Žalobkyni z psychických důvodů dělá problém jezdit autem i jako spolujezdec a není schopna přijít přes přechod, vidět bílé pruhy, vybavují se jí zážitky z nehody. Mívá úzkostné stavy, vzpomíná si na nehodu, což ji silně rozrušuje a musí brát léky na uklidnění, je lítostivá nebo se naopak snadno rozčílí.

Takto zjištěný skutkový stav odpovídá důkazům provedeným v řízení a odvolací soud jej považuje za správný. Pokud jde o výši bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění žalobkyně z odvětví psychiatrie, soud prvního stupně vycházel u položky č. 016 správně z hodnoty 1500 bodů, neboť takto ocenil trvalé následky nejen znalecký posudek MUDr. Volkové, ale i na žádost třetího žalovaného vypracovaný revizní znalecký posudek zpracovaný ústavem. Jestliže ke zcela stejnému závěru dospěla znalkyně ve znaleckém posudku i znalecký ústav v revizním znaleckém posudku, není důvod o správnosti tohoto závěru pochybovat. Důkaz vypracováním dalšího znaleckého posudku (jak navrhovala třetí žalovaná) je tedy nadbytečný.

Odvolací soud se zcela ztotožňuje i s právním posouzením případu, tak jak jej posoudil soud prvního stupně. Při stanovení výše náhrady za ztížení společenského uplatnění žalobkyně vycházel ze znaleckými posudky stanoveného bodového ohodnocení. Správně rovněž postupoval podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. 440/2001 Sb. podle kterého pokud lze škodu na zdraví hodnotit podle více položek poškození zdraví stanovených v přílohách této vyhlášky, bodové ohodnocení těchto položek se sčítá. Jedná-li se však o poškození téhož orgánu (zde pravé nohy žalobkyně) nesmí součet bodového ohodnocení převýšit bodové ohodnocení za jeho anatomickou nebo funkční ztrátu. V projednávaném případě ohodnotili znalci poškození pravé nohy žalobkyně v souladu s jejím zdravotním stavem více položkami jejichž součet dosáhl výše 3000 bodů, tedy ohodnocení vyššího než je ztráta celé končetiny. Proto soud prvního stupně správně při výpočtu odškodnění vycházel pouze ze 2000 bodů, kterými je ohodnocena ve vyhlášce ztráta jedné dolní končetiny. Není důvodná námitka odvolatele, že žalobkyně neztratila celou končetinu, a proto by mělo být ohodnocení nižší. Nejde totiž o faktické hodnocení poškození

žalobkyně, ale v souladu se zněním § 6 odst. 2, věta druhá vyhlášky č. 440/2001 Sb. pouze o použití horní hranice rozmezí stanoveného v příslušné položce (č. 131) jako limitu pro náhradu za ztížení společenského uplatnění. Zcela správně tedy soud prvního stupně při výpočtu výše vycházel z celkového počtu 4010 bodů.

V souladu s § 7 odst. 2 vyhlášky činí hodnota bodu 120,- Kč; proto základní výše náhrady za ztížení společenského uplatnění žalobkyně představuje 481.200,- Kč, jak správně stanovil soud prvního stupně.

Odvolací soud se zcela ztotožňuje i s použitím ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. soudem prvního stupně. Není důvodná námitka třetího žalovaného, že soud může postupovat podle § 7 odst. 3 vyhlášky jen v tom případě, kdy je bodové ohodnocení zvýšeno podle § 6 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 440/2001 Sb.. Z textu této vyhlášky ani z textu zákona nic takového nevyplývá. Podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. může soud ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádné zřetele výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit. Znamená to tedy, že dospěje-li soud k závěru, že jde o takový výjimečný případ, může podle citovaného ustanovení postupovat. To se také v projednávané věci stalo a odvolací soud je přesvědčen, že postup podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. a přiznání desetinásobku náhrady za ztížení společenského uplatnění je u žalobkyně zcela namístě. Odvolací soud zdůrazňuje, že zdůvodnění tohoto rozhodnutí soudem prvního stupně považuje za správné a výstižné. Naproti tomu argumentaci použitou odvolatelem v odvolání považuje za nepřipadnou a místy nevhodnou, která se mohla právem žalobkyně, která se v tomto řízení v souladu se zákonem domáhá náhrady za zničené zdraví, dotknout. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s rozhodnutím soudu prvního stupně, že v daném případě jsou dány takové okolnosti, které odůvodňují zvýšení základního bodového ohodnocení trvalých následků na desetinásobek. Pokud jde o důvody, odkazuje na výstižné zdůvodnění tohoto rozhodnutí uvedené v rozsudku soudu prvního stupně, kde jsou uvedeny všechny argumenty, které by odvolací soud pouze opakoval. Toto zdůvodnění odvolací soud pouze doplňuje ještě tím, že potřebuje-li žalobkyně v některých úkonech běžného života (například v souvislosti s osobní hygienou a podobně) pomoc druhé osoby, musí být náhrada za ztížení společenského uplatnění tak vysoká, aby si žalobkyně takovou pomoc cizí osoby mohla zaplatit. I v tom je totiž smysl náhrady za ztížení společenského uplatnění. Vzhledem k tomu, že žalobkyně takovouto pomoc bude potřebovat do konce svého života, je přiznání desetinásobku náhrady za ztížení společenského uplatnění zcela na místě.

Z těchto důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku jako zcela správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Zcela správně rozhodl soud prvního stupně i o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky, když postupoval podle § 142 odst. 2 o.s.ř.. Žalobkyně byla úspěšná ze 4/5, žalovaní z 1/5 (soud prvního stupně správně vycházel i z toho, že na náhradu nákladů má žalobkyně právo i podle § 146 odst. 2 věta druhá o.s.ř. pokud jde o částku, kde byla žaloba vzata zpět proto, že třetí žalovaný plnil po podání žaloby), žalobkyni tedy náleží náhrada za 3/5 jejích nákladů vzniklých před soudem prvního stupně. Výši těchto nákladů soud prvního stupně zcela správně vyčíslil a odvolací soud pro stručnost odkazuje na podrobné odůvodnění výpočtu uvedené v rozsudku soudu prvního stupně.

Soud prvního stupně správně rozhodl i o náhradě nákladů řízení vzniklých České republice. V řízení byli neúspěšní žalovaní, soud proto podle § 148 odst. 1 o.s.ř. jim uložil povinnost zaplatit náklady, které vznikly státu s vyplacením znalečného, přičemž náklady převážně vznikly k návrhu třetí žalované na vypracování revizního znaleckého posudku.

Zcela správně pak soud uložil žalovaným povinnost zaplatit soudní poplatek z žaloby vzhledem k tomu, že v řízení o náhradu škody na zdraví je žalobkyně od soudního poplatku osvobozena a žalovaní z převážné částky nebyly úspěšní. Výše soudního poplatku byla správně vypočtená ze žalobkyni přiznané částky.

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř.. V odvolacím řízení měla plný úspěch žalobkyně, má proto podle § 142 odst. 1 o.s.ř. právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které jí vznikly. Ty jsou tvořeny náklady na právní zastoupení, a to odměnou za řízení stanovenou podle § 3 vyhlášky č. 484/2000 Sb. z částky 4.812.000,- Kč (která byla předmětem odvolacího řízení) v částce 133.540,- Kč, dvěma režijními paušály po 300,- Kč, ztrátou času o v rozsahu 8 půlhodin po 100,- Kč, cestovným na jednání odvolacího soudu z Kolína do Prahy a zpět v částce 884,- Kč a daní z přidané hodnoty z těchto částek (25.807,- Kč). Celkem náklady vzniklé žalobkyni činí 161.631,- Kč a tuto částku jsou žalovaní povinni zaplatit v zákonné třídenní lhůtě (§ 160 odst. 1 o.s.ř.) k rukám právního zástupce žalobkyně.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Kolíně, dospěje dovolací soud k závěru, že v projednávaném případě má rozhodnutí ve věci samé po právní stránce zásadní význam

**V Praze dne 3. června 2009**

**JUDr. Hana Tichá, v.r.  
předsedkyně senátu**

Za správnost vyhotovení:  
Irena Jirků